

6. Vækstfunktioner

6.1 Rentesregning

Du sætter 2300 kr ind på en konto med en rente på 3,5 % p.a.

- Hvor meget står der efter 3 år?
- 5 år?
- 10 år?

6.2 Vækst i antal besøgende

I 1999 var det årlige besøgstal i Grønkøbing Zoo 57489 mennesker. Dette tal vokser med 7 % om året. Hvor mange besøgte Grønkøbing Zoo i 2005?

6.3 Vækstregning

- Lønninger i en virksomhed stiger med 2,3 % om året, hvor meget bliver 23.000 kr til i løbet af 3 år.
- En bankkonto med 34.000 kr giver 0,75 % i renter, hvor mange renteindtægter kommer ind på kontoen i løbet af 7 år?
- Du indsætter 100 kr på en bankkonto med 3 % i renter, hvor meget står der så på kontoen til dine efterkommere, hvis pengene først må hæves efter 200 år?

6.4 Befolkningstallet i Ngunda-gunda stiger med 3,43 % i løbet af 10 år.

- Hvis der er 2,3 mio. indbyggere i 1920, hvor mange er der så i 1970?
- I 1985?

6.5 Mængden af spam sendt til en virksomhed stiger med 17 % om ugen.

- På en dag blev der registreret 173 spammeddelelser. Hvor mange spammeddelelser kom der til virksomheden 2 uger efter?
- Efter 49 dage?
- Efter 100 dage? – Tip: hvor mange uger er 100 dage helt præcist

6.6 På en ø bliver der sat 5 kaniner ud – hver måned er antallet tredoblet?

- Hvor mange kaniner er der efter 1 år?
- Hvor mange % vokser antallet af kaniner med om måneden?

- c. Hvor mange % vokser antallet af kaniner med om året?

6.7 Regn baglæns

En bank har konti med en rente på 1,75 % p.a.

- a. Efter 2 år står der 5073 kr på en konto. Hvad var der oprindeligt?
b. Efter 5 år står der 1673 kr på en konto. Hvad var der oprindeligt?
c. Efter 7 år står der 2596,98 kr på en konto. Hvad var der oprindeligt?

6.8 Find renten

3 brødre bruger 3 forskellige sparekasser. Alle 3 arver hver 2500 kr, som de sætter ind i hver sin bank.

- a. Efter 2 år kan den yngste hæve 2601 kr. Hvad var renten på hans konto?
b. Efter 4 år kan den mellemste hæve 2653,41 kr. Hvad var renten på hans konto?
c. Efter 9 år kan den ældste hæve 3407,24 kr. Hvad var renten på hans konto?

6.9 Negativ vækst

En boghandler laver et særligt ophørsudsalg. Hver dag falder priserne med 10 %.

- a. Hvor mange % af den oprindelige pris koster bøger dag 1 (dvs. pris er faldet 1 gang)?
b. Hvor mange % af den oprindelige pris koster bøger dag 2?
c. Hvor meget koster en bog med en normalpris på 275,- kr efter 5 dage?
d. Hvornår sælges bøgerne til $\frac{1}{2}$ pris?

- 6.10 Befolkningstallet på en ø er steget hvert år med 1,5 %. Hvis der i dag er 4356 beboere på øen, hvor mange beboere havde øen så for 10 år siden?

- 6.11 På en ø falder befolkningstallet med 2,7 % om året. I 1981 boede der 7302 på øen. Hvad er befolkningstallet i 2005?

- 6.12 Antallet af solgte isvafler steg med 8,5 % om året. I 2002 blev der solgt 4999 isvafler. Hvor mange blev der solgt i 2005?

- 6.13 Din tante satte en sum penge ind på en konto med en årlig rente på 2,25 %. 15 år efter kan du hæve 10052,69 kr. Hvor mange penge satte din tante ind?

- 6.14 I løbet af 7 år på en bankkonto bliver 3400 kr til 3839 kr. Hvad er renten?

6.15 Brug logaritme-funktionen til at løse opgaverne

- Hvor lang tid skal 2000 kr stå til 4 % p.a. for at vokse til 2433,31 kr?
- Hvor lang tid skal 800 kr stå til 5 % p.a. for at vokse til 1241,06 kr?
- Hvor lang tid skal 1300 kr stå til $7\frac{1}{2}$ % p.a. for at vokse til 1736,11 kr?
- Hvor lang tid skal 8000 kr stå til $2\frac{1}{2}$ % p.a. for at vokse til 8830,50 kr?

6.16 Der 850 elefanter tilbage i et reservat. Hvert år forsvinder der 2,5 % af elefanterne.

- Hvor mange elefanter er der tilbage efter 5 år?
- Hvornår vil der være 600 elefanter tilbage, hvis tendensen skulle fortsætter?
Efter 7 års fald fra 850 elefanter begynder antallet at vokse igen. Det sker med en vækst på 0,5 %.
- Hvor lille et bestand af elefanter nåede man ned på, inden den voksede igen?
- Hvor mange elefanter er der i reservatet efter 4 år med vækst?

6.17 I løbet af 5 år vokser statsgælden for landet Deterdaløgn fra 23 mia. til 45 mia.

Hvad er den gennemsnitlige årlige vækst?

6.18 Henfaldssimulator

Du slå med et antal terninger. Hver gang en terning ender på 6, fjerner du den.

- Hvis du starter med 100 terninger, hvor mange terninger har du antageligvis tilbage efter 5 slag?
- Hvis du starter med 100.000 terninger, hvor mange har du cirka tilbage efter 5 slag?
- Hvad vil forskellen på disse to eksperimenter være i virkelighedens verden?

6.19 Du sætter 1500 kr ind på en konto med en rente på 4,5 % om året. Efter hvor mange år er beløbet fordoblet?

6.20 Ændring i periodelængde

- En bakteriekultur vokser med 7,4 % i timen. Hvor meget vokser den i løbet af et døgn?
- En anden bakteriekultur vokser med 132 % i døgnnet. Hvor meget vokser den i løbet af en time?

6.21 En svamp forøger sin størrelse med 57 % om ugen.

- Hvad er den gennemsnitlige vækst pr. dag?
- Hvad er den gennemsnitlige vækst pr. time?

6.22 Sammenligning af vækst

I 1984 var der 245 medlemmer af Bankoklubben i Skanderborg. I 2005 var der 427 medlemmer.

- Hvad er den gennemsnitlige årlige vækst?
Bankoklubben i Odder er vokset fra 43 i 1992 til 63 i 2005.
- Afgør vha. beregninger om der er Odder bankoklub eller Skanderborg Bankoklub der har haft den største vækst?

6.23 I løbet af 24 minutter er en bakteriekultur vokset til det 5-doblet.

Hvad er den gennemsnitlige vækst pr. minut for bakteriekulturen?

6.24 Antallet af brændenælder i en have vokser med eksponentiel hastighed. Hver uge er der kommet 20 % flere brændenælder.

- Hvor mange % vokser antallet af brændenælder i løbet af 7 uger?
- Hvor mange % vokser antallet af brændenælder hver dag?
- Hvor mange % vokser antallet af brændenælder i løbet en måned (30 dage)?
- Hvis der var 7 brændenælder d. 15. maj, hvor mange brændenælder er der så d. 28. sept.?

6.25 Antallet af besøgende i et storcenter stiger i løbet af et år fra 3730 personer pr. dag til 4850 personer pr. dag.

- Hvad er den årlige vækst?
- Hvis denne vækst fortsætter, hvor mange besøgende pr. dag vil der være efter yderligere 3 år?
- Hvad er den gennemsnitlige månedlige vækst?
- Hvad er fordoblingstiden?

6.26 Fordobling af befolkningen

- Hvis der er en befolkningstilvækst på 2 % pr år, hvornår er befolkning så fordoblet?
- Er det et realistisk skøn med en fordobling af en befolkning over denne årrække? Hvilke faktorer er der ikke taget højde for?

6.27 Plutonium har en halveringstid på 24 000 år.

Hvor meget plutonium er forsvundet efter 1000 år?

6.28 En geigertæller måler den radioaktive stråling fra Barium-137.

I starten måler den ca. 245 henfald. Efter 4 minutter kommer der ca. 84 henfald.

- Hvad er den gennemsnitlige "vækst" pr. minut?

- b. Hvornår er antallet af henfald halveret? Hvad er Barium-137's halveringstid?

Der bliver lavet en ny måling på en anden portion Barium-137

Efter 2 minutter kommer der ca. 190 henfald.

- a. Hvor mange henfald kom der fra starten?

6.29 Kulstof-14 har en halveringstid på 5730 år. Dette kan man bruge til at aldersbestemme arkæologiske fund.

- a. Beregn først, hvor meget (%) kulstof-14 der er efter 100 år.

- b. Brug dette tal til at bestemme, hvor meget kulstof-14, der er tilbage efter 500 år.

Efter 800 år er der 90,78 % tilbage. Dvs. finder vi træplanke fra en gammelt skib, hvori der 90,8 % af det kulstof-14, vi skulle have forventet, så må planken være 800 år gammelt.

- c. I et skib fra vikingetiden er der fundet 85,0 % af det forventede kulstof-14. Hvor gammelt er skibet?

6.30 Repetitionsopgaver

- a. 10.300 kr står på en konto, der giver 2,5 % p.a.

Hvad er saldoen på kontoen efter 5 år?

- b. I 12 år har en arv til dig stået og trukket renter på en konto, der giver 3 % p.a.

Du hæver 17.822 kr. Hvor stor var arven?

- c. Din fætter fik en lige så stor arv, men han kan nu efter 12 år hæve 19.443 kr.

Hvilken rente fik din fætter?

6.31 I landet Ydre Utopia har man en befolkningstilvækst på 2,7 %.

Befolkningstallet var i 1995 3,7 mio mennesker.

- a. Hvad er befolkningstallet i 2005?

- b. Hvis denne tilvækst fortsætter, hvornår passere befolkningstallet 6,0 mio?

6.32 I løbet af 7 år vokser befolkningstallet i Indre Utopia fra 1,8 mio til 2,1 mio. Hvad er den gennemsnitlige årlige vækst?

6.33 En myrekoloni har en årlig vækst på 69 %, hvad er den gennemsnitlige månedlige vækst?

6.34 En bakterie har en gennemsnitlig vækst på 0,24 % i minuttet. Hvad er dens gennemsnitlige vækst i timen?

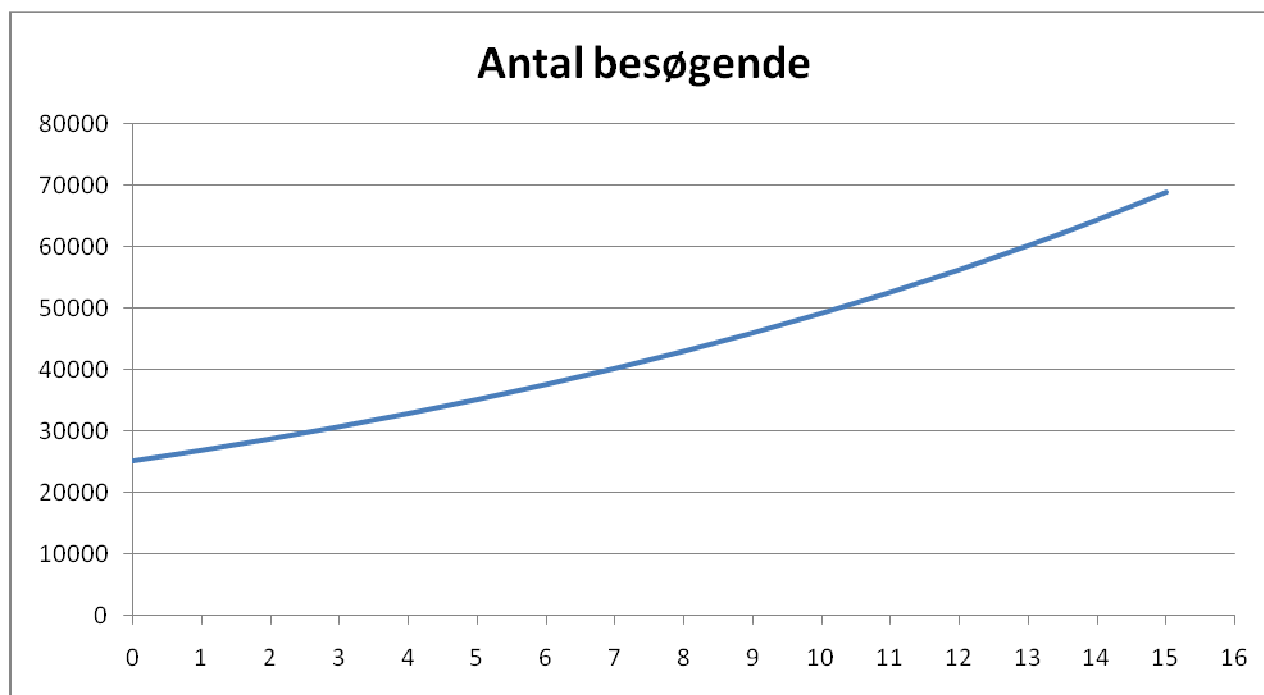
6.35 Et radioaktivt stof henfalder med 1,8 % om året

– dvs. der forsvinder 1,8 % af stoffet om året.

- Hvor mange procent er tilbage efter 25 år?
- Hvad er dets halveringstid?

6.36 Fordoblingstid og meget andet...

Se på grafen over antal besøgende på et museum. Dette er en vækstfunktion med antal besøgende på y-aksen og år på x-aksen.

- Find fordoblingstiden.
- Hvad er den gennemsnitlige årlige vækst?
- Find vækstraten $(1+r)$ og startbeløb (K)
- Find foreskriften for denne vækstfunktion.
- Hvor mange besøgende vil der være efter 20 år?

6.37